

Byrådssak 252/23

Utvalget for kjønns- og seksualitetsmangfold - oppnevning av nye medlemmer og varamedlemmer, endring av navn, hjemmel og reglement 2023-2027

Sammendrag:

Byrådet fremmer forslag til nye medlemmer og varamedlemmer i utvalget for kjønns- og seksualitetsutvalg for valgperioden 2023–2027. Byrådet ønsker at utvalgets medlemmer og varamedlemmer skal ha relevant kompetanse og engasjement for kjønns- og seksualitetsmangfoldet. Utvalget skal være rådgivende organ overfor kommunen i saker som angår personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet, og det skal medvirke til at sentrale politiske målsetninger om kjønns- og seksualitetsmangfold blir ivaretatt.

Byrådet foreslår i denne saken nødvendige endringer i reglementet, endring av oppnevningsgrunnlag og navn og ny sammensetting av medlemmer og varamedlemmer. Endringen av oppnevningsgrunnlag og navn foreslås på bakgrunn av Prop. 60 L (2022–2023) Endringer i kommuneloven, der det ble presisert at ikke lovpålagte medvirkningsorganer må opprettes med hjemmel i kommuneloven § 5-7. Rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold foreslås å endre navn til Utvalget for kjønns- og seksualitetsmangfold. Videre foreslås enkelte redaksjonelle og tekniske endringer i reglementet for utvalget.

Saksfremstilling:

Bakgrunn

Det opprinnelige rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold ble opprettet av bystyret desember 2017, og hadde sitt første møte i 2018. I mandatet står det at rådet er et rådgivende organ for byrådet og bystyret i saker som angår kjønns- og seksuelle minoriteter og kjønns- og seksualitetsmangfold. Rådet skal også medvirke til at sentrale politiske målsettinger om kjønns- og seksualitetsmangfold blir ivaretatt.

Etter endringer i kommuneloven i 2019 ble rådet hjemlet i reglement for byrådet i § 3-8
Medvirkningsfora:

«Byrådet kan i samarbeid med kommunens innbyggere, brukere, interessegrupper og organisasjoner mv. etablere faste eller midlertidige fora for rådgivning, samarbeid, høringer eller annen dialog med byens innbyggere.»

Rådet ble følgelig oppnevnt av byrådet, jf. byrådssak 1058/20.

Endring av lovgrunnlag for oppnevning av utvalget

På bakgrunn av en presisering av kommuneloven i Prop. 60 L (2022–2023) Endringer i kommuneloven, foreslår byrådet enkelte endringer. Departementet skriver følgende:

Departementet har merket seg at noen høringsinstanser ber departementet lovfeste flere medvirkningsråd. Medvirkningsråd som skal representere personer med flerkulturell bakgrunn og råd som skal representere personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet, trekkes særlig fram. Departementet viser til det som står over, om at ordningen med lovpålagte medvirkningsråd i kommuneloven fremdeles er forholdsvis ny og at det er for tidlig å vurdere større endringer. Kommuner og fylkeskommuner står likevel fritt til å opprette andre rådgivende organer enn dem som er listet opp i § 5-12. I så fall må disse opprettes som utvalg etter § 5-7.

En konsekvens av dette er at bystyret i samsvar med kommuneloven § 5-7 må opprette det nåværende rådet som et utvalg, herunder fastsette reglement, oppnevne medlemmer, leder og nestleder. Dette vil ikke endre rådets funksjon og rolle.

Oslo kommunes sentrale medvirkningsorganer skal så langt det er mulig ha like rammer for sitt arbeid. Forskrift om medvirkningsordninger og veilederne gjelder derfor også for Utvalget for kjønns- og seksualitetsmangfold så langt det passer.

Endring av navn

Som følge av opprettelse av utvalget etter kommuneloven §5-7, må de ikke-lovpålagte rådene endre navn til «utvalg», jf. loven § 5-1 tredje ledd. Byrådet foreslår at det nye navnet blir *Utvalget for kjønns- og seksualitetsmangfold*.

Mulighet for å opprette arbeidsutvalg

Som følge av at rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold nå oppnevnes som et utvalg, har det adgang til å opprette arbeidsutvalg, jf. kommuneloven § 5-7 tredje ledd.

Endringer i oppnevningsprosessen

Byrådet ønsker at utvalgets medlemmer skal ha relevant kompetanse og engasjement for kjønns- og seksualitetsmangfold. Utover dette ønsker også byrådet at utvalgets medlemmer har ulik kompetanse og engasjement, for å sikre bredde og mangfold.

Oppnevning gjøres ved at byrådet innhenter forslag til kandidater fra relevante brukerorganisasjoner og partigruppene i bystyret, i tillegg til å finne forslag til medlemmer med faglig- og/eller erfaringsbasert kunnskap.

Nytt er at byrådet har ønsket å bidra til en mer åpen prosess ved å legge ut skjema hvor alle får muligheten til å melde sin interesse. Byrådet foreslår at fire medlemmer foreslås etter den åpne prosessen, fem medlemmer foreslås av organisasjonene og fire medlemmer foreslås av partiene. Tilsvarende gjelder varamedlemmer.

Byrådet har også forespurt et bredt spekter av organisasjoner, fagmiljøer og politiske partier om å foreslå medlemmer til nytt råd.

Innstilte medlemmer fra organisasjoner er foreslått av følgende:

- Skeiv Verden
- FRI Oslo og Viken

- Skeiv Ungdom
- PKI – Pasientorganisasjonen for kjønnsinkongruens
- Bamseklubben
- Helseutvalget
- Skeivt kristent nettverk
- PolyNorge
- Balansekunst

Innstilte medlemmer fra politiske partier er foreslått av følgende:

- Høyre
- Arbeiderpartiet
- KrF
- Rødt
- Venstre
- SV
- MdG
- FrP

Innstilte medlemmer fra fagmiljøer er foreslått av følgende:

- Senter for tverrfaglige kjønnsstudier UiO

Utvalgsmedlemmene blir personlig oppnevnt, og ikke som representanter på vegne av partiene eller organisasjonene som foreslår medlemmet.

Forslag til endringer i utvalgets reglement

I tillegg til språklige og redaksjonelle endringer foreslår byrådet følgende vesentlige endringer i rådets reglement vedtatt i byrådssak 1058/20 (vedlegg 2):

- Bystyret oppnevner leder og nestleder for utvalget (punkt 2.1)
- Detaljert beskrivelse av spesifikke organisasjoner som kan foreslå medlemmer til utvalget (punkt 3.2) erstattes med et krav om *en mangfoldig sammensetning og at medlemmene skal ha engasjement og kompetanse om kjønns- og seksualitetsmangfold* (punkt 2.3)

I reglementet i sak 1058/20 står det følgende: «3.2 Organisasjonene: FRI Oslo og Viken, Skeiv Ungdom Oslo og Viken, Skeiv Verden Oslo og Viken, Pasientorganisasjonen for Kjønnsinkongruens (PKI), Harry Benjamin Ressurssenter (HBRS), Garmeres (ett medlem) og Salam (ett varamedlem) foreslår kandidater til rådet.» Det kan by på forvaltningsmessige utfordringer å liste opp hvilke spesifikke organisasjoner som kan foreslå medlemmer. Det vil ikke være hensiktsmessig å reglements feste hvilke organisasjoner som skal foreslå medlemmer, da relevante organisasjoner kan endres over tid.

- Endring i sammensetting av utvalgsmedlemmer (punkt 3.1)
- Mulighet til å opprette arbeidsutvalg (punkt 4.5)

Medvirkning fra det sittende rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold

Rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold har i sitt høringssvar av 16. november 2023 (vedlegg 1) fremmet følgende innspill til saken:

Rådet mener at dagens løsning med å konstituere seg selv, og velge leder og nestleder selv, bør videreføres. Rådet understreker viktigheten av å sikre at representanter som foreslås som

“åpne plasser” inkluderer personer med spesiell innsikt/kompetanse på feltet. Antallet organisasjonsrepresentanter er i forslaget redusert med en person, og det er ikke lenger angitt hvilke organisasjoner som skal representeres. Her er det rådets anbefaling at det tydeliggjøres at et vidt spekter av organisasjoner sikres plass for å sikre mangfoldet på feltet. Rådet mener at man ved å gå ned fra 5 til 4 politisk valgte representanter (pluss varaer), svekker arbeidet inn mot beslutningsprosessene i resten av kommunen ved at færre partier vil bli representert.

Byrådets vurdering

I Hammersborgerklæringen presiserer byrådet følgende: *Byrådet har som mål at Oslo skal være verdens beste by for skeive, og at Oslo skal være Norges regnbuehovedstad. Alle skal leve frie og trygge liv, uavhengig av seksuell orientering, kjønnsuttrykk og kjønnsidentitet.*

Byrådet er opptatt av å fortsette det gode samarbeidet og dialogen med utvalget for kjønns- og seksualitetsmangfold. Byrådet legger stor vekt på at utvalgets medlemmer skal ha relevant kompetanse og engasjement for tema kjønns- og seksualitetsmangfold. Utover dette ønsker byrådet at medlemmer har kompetanse og engasjement på ulike felt, for å sikre bredde og mangfold.

Byrådet har notert seg det sittende rådets bekymring for endring av antall politisk valgte representanter og representanter fra organisasjoner. Politisk- og organisasjonskompetanse er i forslaget ivaretatt gjennom bred partipolitisk og organisasjonsrepresentasjon. Den foreslåtte sammensettingen av utvalgsmedlemmer vil derfor fortsatt sikre en stemme og påvirkningsmulighet til utvalget i saker som er viktige for utvalgets målgruppe. Antall medlemmer totalt i utvalget forblir uforandret.

Byrådet viser til rådets ønske om å velge leder og nestleder selv. Byrådet har forståelse for innspillet, men bystyret kan ikke delegerere denne myndigheten til utvalget, jf. kommuneloven § 5-7 andre ledd. Det følger av bestemmelsen at det er bystyret selv som velger leder og nestleder.

Byrådet anbefaler bystyret å utnevne Per-Karsten Nordhaug som utvalgsleder og Stephen Ahamefula Adom som nestleder. Begge er motiverte til lederrollen i utvalget og innehar nødvendig kompetanse og engasjement.

Byrådet fremmer et revidert reglement for utvalget for kjønns- og seksualitetsmangfold. De foreslåtte endringene skal sørge for en harmonisering av utvalgets mandat og oppgaver sett i sammenheng med de andre brukerrådene og utvalgene. De foreslåtte endringene er hensiktsmessige og nødvendige for å tydeliggjøre og klargjøre utvalgets rolle.

Vurdering av personvernkonsekvenser

I forbindelse med innhenting av forslag til kandidater til utvalget for kjønns- og seksualitetsmangfold er det nødvendig å innhente personopplysninger. Det er gjennomført en vurdering av personvernkonsekvenser (DPIA). Det er også sendt informasjon til foreslåtte kandidater med informasjon om hvordan personopplysningene blir behandlet.

Lover og regelverk, tidligere vedtak

- Bystyresak 12/17 Opprettelse av råd for kjønns- og seksualitetsmangfold
- Byrådssak 1058/20 Rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold - endring i hjemmel, reglement og sammensetning 2019-2023

- Bystyresak 267/23 Medvirkningsrådene i Oslo kommune

Økonomiske og administrative konsekvenser

Driften av råd for kjønns- og seksualitetsmangfold skjer innenfor vedtatt økonomiplanramme og årlige budsjettvedtak. Forslag til endringer i reglement og sammensetning har ikke økonomiske konsekvenser utover vedtatt budsjett.

Rapporteringsordning

Utvalget utarbeider årsmelding som legges frem for bystyret.

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Bystyret fastsetter følgende reglement med hjemmel i kommuneloven §§ 5-7 og 5-13. jf. § 5-1 andre ledd bokstav d:

Reglement for utvalget for kjønns- og seksualitetsmangfold

Hjemmel: Fastsatt av Oslo bystyre [dato] med hjemmel i lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 5-13, jf. § 5-1 andre ledd bokstav d.

1 *Formål*

- 1.1 Utvalget er et rådgivende organ for byrådet og bystyret i saker som angår personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet, og skal medvirke til at sentrale politiske målsetninger om kjønns- og seksualitetsmangfold blir ivaretatt.
- 1.2 Utvalget skal bidra til å sikre en bred, åpen og tilgjengelig medvirkning i saker som gjelder kjønns- og seksualitetsmangfoldet, og øke kunnskapen om personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet blant kommunens ansatte, folkevalgte og innbyggere.

2 *Sammensetning og funksjonstid*

- 2.1 Bystyret oppnevner utvalgets medlemmer og varamedlemmer og velger leder og nestleder.
- 2.2 Utvalget består av 13 medlemmer med personlige varamedlemmer.
- 2.3 Utvalget skal ha en mangfoldig sammensetning, og medlemmene skal ha engasjement og kompetanse om kjønns- og seksualitetsmangfold.
- 2.4 Utvalgets medlemmer og varamedlemmer er personlig oppnevnt, og representerer ikke partier, organisasjoner eller fagmiljøer som eventuelt foreslår disse.
- 2.5 Medlemmer fra de politiske partiene kan ikke være fast medlem eller varamedlem av bystyret.
- 2.6 Utvalgets funksjonstid følger kommunevalgperioden.

3 *Forslag til medlemmer og varamedlemmer*

- 3.1 Sekretariatet innhenter forslag til medlemmer og varamedlemmer fra organisasjoner, fagmiljøer, politiske partier og innbyggere.
- 3.2 Følgende grupper er representert:
 - Åpne plasser for innbyggere og personer fra fagmiljøer (fire medlemmer med varamedlemmer).

- Foreslått av organisasjoner som representerer kjønns- og seksualitetsmangfoldet (fem medlemmer med varamedlemmer).
- Foreslått av partigruppene i bystyret (fire medlemmer med varamedlemmer).

4 *Utvalgets arbeid*

- 4.1 Utvalget har rett til å uttale seg i alle saker som angår kjønns- og seksualitetsmangfoldet.
- 4.2 Utvalget kan på eget initiativ ta opp og utrede saker.
- 4.3 Utvalget behandler ikke saker som gjelder enkeltpersoner.
- 4.4 Utvalget holder møter minst seks ganger i året.
- 4.5 Utvalget kan opprette arbeidsutvalg. Utvalget bestemmer selv hvilke oppgaver arbeidsutvalget skal få.
- 4.6 Utvalget kan på eget initiativ drive informasjonsarbeid både utad og innad i kommunen.
- 4.7 Utvalget har en egen hjemmeside på Oslo kommunes hjemmesider. Her presenteres rådets møteinnkallinger, møtereferater, høringsuttalelser og annet aktuelt stoff.
- 4.8 Utvalget utarbeider årsmelding som legges fram for bystyret.

5 *Rutiner og saksbehandling*

- 5.1 Saker som angår kjønns- og seksualitetsmangfoldet, skal forelegges utvalget av byrådet og bystyret.
- 5.2 Utvalget skal orienteres om aktuelle saker som er under arbeid i byrådsavdelingene.
- 5.3 Det skal etableres rutiner som sikrer at utvalget mottar sakene på et så tidlig tidspunkt i saksbehandlingen at utvalgets uttalelse har mulighet til å påvirke utfallet av saken.
- 5.4 Utvalgets uttalelse skal følge saken til det kommunale organet som endelig avgjør saken.
- 5.5 Bestemmelsene i forskrift om medvirkningsordninger gjelder så langt de passer for utvalget.

6 *Sekretariat og økonomi*

- 6.1 Utvalget skal gis tilstrekkelig sekretariatshjelp og opplæring.
- 6.2 Sekretariatet for utvalget plasseres etter byrådets beslutning.
- 6.3 Utvalget disponerer eget budsjett til driftsmidler. Utvalget har rett til å uttale seg før budsjettet vedtas.
- 6.4 Medlemmer i utvalget godtgjøres etter forskrift 18. november 2020 nr. 2439 om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder, Oslo kommune, Oslo § 7 nr. 1 Utvalgskategori A.

2. Bystyret oppnevner følgende medlemmer med varamedlemmer til utvalget for kjønns- og seksualitetsmangfold for valgperioden 2023–2027:

Medlem: Ole M. Thorshaug Kristiansen

Varamedlem: Helin Sado

Medlem: Ane Ma Lothe Strand

Varamedlem: Tore Anton Wiik

Medlem: Mona Høvset
Varamedlem: Christer Reinholdsson Halseth

Medlem: Per-Karsten Nordhaug
Varamedlem: Karl Magnus N.C.D. Nyeng

Medlem: Jan Elisabeth Lindvik
Varamedlem: Rolf Martin Angeltvedt

Medlem: Stephen Ahamefula Adom
Varamedlem: Solveig Gjesdal

Medlem: Jane-Victorius Gipling Bonsaksen
Varamedlem: Sam Achelous Ohrt

Medlem: Eva Solem
Varamedlem: Dag Håkon Steinset Myrdal

Medlem: John Charles Earhart
Varamedlem: Eivind Breilid

Medlem: Beatrice Halsaa
Varamedlem: Niels Nyegaard

Medlem: Natalie Tominga Hope O'Donnell
Varamedlem: Sadik Qaka

Medlem: Luca Dalen Espseth
Varamedlem: Georg André Unnemark

Medlem: Benyamin Farnam
Varamedlem: Risten Ravna Hætta

3. Bystyret oppnevner Per-Karsten Nordhaug til leder og Stephen Ahamefula Adom til nestleder i utvalget for kjønns- og seksualitetsmangfold 2023–2027.

4. Byrådssak 1058/20 vedtakspunkt 1 oppheves.

Byrådet, den 19.12.2023

Eirik Lae Solberg

Julianne Ferskaug

Vedlegg:

1. Høringsvar fra rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold - Endring av navn hjemmel reglement og sammensetning for utvalget for kjønns- og seksualitetsmangfold for valgperioden 2023-2027
2. Reglement rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold 2019-2023